

Notat

Danske Fysioterapeuter

Fysioterapeuter i folkeskolen – eksempler på opgaver og økonomi

Det er et erklæret mål i Folkeskolereformen, at fysisk aktivitet skal ind i skoledagen, fordi det styrker elevernes læring, motivation, trivsel og sundhed. Motorisk træning er afgørende for, at alle elever kan opnå de gevinster.

Opgørelser viser nemlig, at hvert tredje barn har mindst ét motorisk problem, når de starter i skole og fx ikke kan kaste og gribe en bold eller holde korrekt på en blyant. Samtidig peger ny forskning på, at motoriske vanskeligheder skaber dårligere forudsætninger for læring. En god motorik og god fysisk form hænger sammen med øge akademisk kunnen og præstation.

Fysioterapeuter i folkeskolen kan være med til at sikre, at integration af bevægelse i undervisningen sker med høj kvalitet og fremmer indlæring. Desuden kan fysioterapeuter hjælpe børn med motoriske vanskeligheder, så disse vanskeligheder ikke risikerer at gå ud over deres skolegang.

Det har flere kommuner opdaget og de gør derfor allerede i dag brug af fysioterapeuter i folkeskolen. Udvalgte eksempler er beskrevet nedenfor. I det omfang, det har været muligt, er udgifterne forbundet med at introducere fysioterapeuter i folkeskolen oplyst.

Frederiksberg Kommune

På Frederiksberg Kommunes folkeskoler er et motorikforløb obligatorisk for alle elever i 0. og 1. klasser. Det sker i erkendelse af, at andelen af børn, som ved skolestart har motoriske vanskeligheder, er stigende. Samt at motoriske vanskeligheder ikke alene har betydning for, om børnene bliver inkluderet i legen og fællesskabet, men i høj grad også for læring og den generelle sundhed.

Motorikforløbet er skræddersyet til at forbedre børnenes motorik. Børnene træner grundlæggende motoriske færdigheder som fx at klatre og kravle, svinge og balancere, kaste og gribe. Øvelserne er tilrettelagt, så alle kan være med, dvs. ud fra en motorisk inkluderende tilgang. Forløbet strækker sig over 10 uger, 2 lektioner om ugen og gennemføres i et tæt samarbejde mellem fysioterapeuter, lærere og pædagoger.

Indsatsen startede i 2011 som et frivilligt tilbud til kommunens folkeskoler, men det er siden blevet obligatorisk. Erfaringerne er, at alle elever er aktive og deltagende i motoriktimerne til forskel fra idrætsundervisningen, hvor

Dato:
6. august 2015

E-mail:
sf@fysio.dk

Tlf. direkte:
+45 33 41 46 59

oplevelsen er, at mange elever trækker sig. Forskellen tilskrives, at øvelserne tilrettelægges, så eleverne kan deltage, uanset de motoriske forudsætninger, de har. Desuden har idrætsundervisningen fået et fagligt løft, idet lærere og pædagoger samarbejder med fysioterapeuter om motorikforløbene, og derved får ny faglig viden og indsigt.

Københavns Kommune, Skolen ved Sundet

Skolen ved Sundet har ansat en fysioterapeut 10 timer om ugen. Fysioterapeuten skal fremme at bevægelse integreres i undervisningen og skabe motorisk inkluderende tiltag i indskolingen, i samarbejde med lærerne. Dette samarbejde har bl.a. ført til udvikling af en "motorikjulekalender" og en "motoriktjener".

Motorikjulekalenderen kombinerer højtlesning med bevægelse. For at gøre det enkelt og motiverende, lavede fysioterapeuten en bevægelsesleg med fokus på motorik til hver dag i december måned. Som støtteværktøj udviklede fysioterapeuten en fotoserie med billeder af aktiviteterne og motorikredskaber, der kunne anvendes. Billederne inspirerede lærerne og gjorde det lettere at integrere bevægelse i undervisningen. De gav også ideer til brug af redskaber for variationens skyld.

Motoriktjeneren er en stumtjener, hvorpå hænger forskellige motorik- og legeredskaber, fx dåsestyler, sjippetov, hulahopringe og snurretov. Redskaberne kan både bruges i timerne og i frikvartererne. Der står nu en motoriktjener i alle klasser i indskolingen. Både lærere, pædagoger og børn er glade for initiativet, da det fremmer, at børnene får kroppen aktiveret i undervisningen og i legen i frikvarteret.

Fysioterapeuten varetager desuden screening og motorikforløb for 0. klasserne. Forløbet strækker sig fra skolestart til efterårsferie, ca. 2 lektioner om ugen, og gennemføres i samarbejde med klassens lærere og pædagoger. Motorikforløbet er tilrettelagt for at styrke børnenes motorik og træne grundmotoriske færdigheder (jf. indsatsen på Frederiksberg). De børn, som er særligt motorisk udfordrede, har fysioterapeuten mulighed for at tilbyde en ekstra indsats bl.a. i form af yderligere udredning samt råd og vejledning til lærere og forældre.

Økonomi

De årlige omkostningerne for skolen ved at have fysioterapeuten ansat 10 timer om ugen svarer til ca. 130.000 kroner.

Roskilde

Kommunen gennemførte i 2013 et pilotprojekt, som blev evalueret. Evalueringen viste, at 19% af børnene havde motoriske udfordringer og derfor brug for et intensivt forløb, ved fysioterapeuter, med særligt tilrettelagt fysisk aktivitet (motorikforløb). Efter 10 ugers intensiv motorisk træning havde 87% af børnene forbedret deres motorik og derfor ikke brug for yderligere indsatser.

På den baggrund har Roskilde Kommune indført motorisk screening af alle børn, som starter i 0. klasse. Screeningen foregår ude på skolerne og varetages af et tværfagligt team bestående af fysioterapeut, lærer, pædagog og sundhedsplejerske.

Fysioterapeuter kompetenceudvikler lærere og pædagoger, så de kan udføre screeningerne.¹ Det indebærer, at lærere og pædagoger lærer om og får forståelse for motorikken som grundlag for læring. Samt indsigt i, hvordan aktiviteter kan afvikles som lege, der styrker motorikken og afhjælper børnenes eventuelle usikkerheder.

Økonomi

Roskilde Kommune brugte 0,5 mio. kroner til at gennemføre pilotprojektet, som blev afviklet på tre skoler i kommune. I projektet blev 199 børn screenet. Roskilde Kommune har afsat 2,5 mio. kr. til implementering af indsatsen på alle kommunens 18 folkeskoler. Hvert år starter ca. 1.000 elever i 0. klasse i kommunen.

Lyngby-Taarbæk

I Lyngby-Taarbæk starter indsatsen for motorisk usikre børn længe før, at børnene skal i skole. Således er fysioterapeuter fra kommunens Motorikhus² til stede i vuggestuer og børnehaver, når pædagoger, forældre eller sundhedsplejersken er bekymrede for et barns motoriske udvikling – og indleder allerede her en indsats. Det betyder, at fysioterapeuterne kender mange af de børn, der, på grund af motorisk vanskeligheder, kan få problemer i skolen.

Det er ikke obligatorisk for skolerne at screene alle børn i 0. klasse, men langt de fleste gør det. Det er Motorikhuset, der varetager screeningerne. Motorikhuset tilbyder desuden motorikhold for de børn, der er motorisk usikre og derfor har brug for en særlig indsats. Fysioterapeuter fra Motorikhuset står klar til at hjælpe lærere og pædagoger med at tilrettelægge indsatserne og de giver løbende sparring på børnenes motoriske udvikling.

Økonomi

Indsatsen målrettet motorisk usikre børn i indskoling er en del af Motorikhusets samlede tilbud til kommunens børn. Motorikhuset har eksisteret siden 2008. Den aktuelle fysioterapinormering er 103 timer om ugen svarende til 2,7 fuldtidsstillinger.

¹ Kommunen benytter MUGI-observationsskema som screeningstest (MUGI står for Motorisk Udvikling som grundlag for Læring).

² Motorikhuset består af fysioterapeuter, ergoterapeuter og motorikvejledere.